

Суд у справах спадщини (Nachlassgericht): що відбувається у разі смерті громадянина України в Німеччині?

Шановні громадяни!

У випадку смерті громадянина України на території Німеччини всі правові та організаційні питання, пов'язані зі спадщиною та похованням, регулюються відповідними німецькими органами.

1. Суд у справах спадщини (Nachlassgericht)

Питання спадщини розглядаються відповідним судом у справах спадщини.

До його компетенції належать, зокрема:

- встановлення спадкоємців
- оформлення спадкових прав
- відкриття спадкової справи

Чим суд НЕ займається: Суд не шукає майно (гроші, нерухомість) і не ділить його між родичами. Усі спори між спадкоємцями вирішуються у звичайному цивільному суді.

2. Соціальна допомога на поховання

(Sozialamt / FB Soziales – Hilfe zur Bestattungskostenübernahme)

У разі, якщо родина не має фінансової можливості самостійно оплатити поховання, можна подати заяву на покриття витрат на поховання (**Übernahme der Bestattungskosten nach § 74 SGB XII**) до спецвідділу соціального забезпечення Fachbereich Soziales (FB Soziales). Заяву можна скачати за наступним посиланням:

<https://share.google/mVOfdjuaAXc6DqKRQ>

Для подання заяви зазвичай потрібні такі документи:

Документи померлої особи

- свідоцтво про смерть (**Sterbeurkunde**) або довідка про смерть (**Leichenschauschein**)
- документи про доходи та майно померлого
- виписки з банківських рахунків
- інформація про страхові виплати
- документи про спадщину (**Nachlass**)
- за наявності: заповіт (**Testament**) або спадковий договір (**Erbvertrag**)

Документи заявника (родича / особи, відповідальної за поховання)

- паспорт або посвідчення особи
- підтвердження реєстрації місця проживання
- довідки про доходи та майно
- виписки з рахунків
- договір оренди житла (**Mietvertrag**)
- підтвердження витрат на житло

- за потреби — документи про борги чи інші фінансові навантаження

Документи щодо поховання

- рахунок від похоронного бюро (**Bestatterrechnung**)
- кошторис або підтвердження вартості поховання
- за можливості — заяву потрібно подавати ДО остаточного замовлення поховання

Документи щодо спадщини

- підтвердження прийняття або відмови від спадщини (**Erbschein oder Erbausschlagung**)
- інформація про інших спадкоємців або родичів

📌 Важливо:

- Sozialamt перевіряє, чи є спадщина або родичі, які можуть оплатити поховання
- якщо спадщини недостатньо і родичі фінансово не можуть сплатити витрати, держава може взяти витрати на себе
- зазвичай покриваються лише «необхідні та помірні» витрати на просте поховання
- розгляд заяви може тривати тривалий час, оскільки орган перевіряє фінансовий стан заявника, наявність спадщини, можливих спадкоємців та інші документи.

3. Відмова від спадщини (**Erbausschlagung**)

У межах розгляду заяви на покриття витрат на поховання (**Antrag auf Übernahme der Bestattungskosten**) орган соціального забезпечення (**Sozialamt**) може перевіряти, чи існує спадщина (**Nachlass**) та чи були здійснені дії щодо її прийняття або відмови від неї.

Erbausschlagung (відмова від спадщини) означає офіційну заяву про неприйняття спадщини померлого. Це може бути актуально у випадках, коли:

- у спадщині відсутні кошти для покриття поховання;
- існують борги або інші фінансові зобов'язання померлого;
- спадкоємець не бажає приймати на себе права та обов'язки, пов'язані зі спадщиною.

Де подається відмова від спадщини?

⚖️ Два шляхи для відмови від спадщини

Ви можете обрати один із двох юридично правильних способів:

- 1: Безпосередньо в Дільничному суді Ганновера **Nachlassgericht (суду у справах спадщини)** за останнім місцем проживання померлого в Німеччині.
 - Потрібно взяти термін до суду у справах спадщини (**Адреса: Amtsgericht Hannover, Volgersweg 1, 30175 Hannover**).
 - Принести необхідні документи та особисто заявити про відмову під протокол. Для цього для Дільничного суду Ганновера існує спеціальний підготовчий лист. Суд просить заповнити його заздалегідь, щоб прискорити процес оформлення під час прийому: Безкоштовно завантажити офіційний підготовчий лист [Підготовчий лист для відмови від спадщини \(Amtsgericht Hannover\)](#)
- 2: Через будь-якого нотаріуса
 - Знайти нотаріуса, який складає документ, засвідчує ваш підпис і сам надсилає його до компетентного суду.

Мінімальний збір за оформлення заяви становить 30,00 €.

Офіційні джерела:

https://amtsgericht-hannover.niedersachsen.de/startseite/service/wir_fur_sie/nachlassgericht/informationen-zum-nachlassgericht-152440.html

https://amtsgericht-hannover.niedersachsen.de/startseite/service/wir_fur_sie/nachlassgericht/aufgaben-des-nachlassgerichts-152507.html

<https://ni.zfinder.de/detail?areaId=&searchtext=Erbvertrages&infotype=0&sort=0&pstId=403879890>

<https://hannover.gov.de/buergerservice/dienstleistungen/bestattungskosten-uebernahme-900000215-0.html?myMedium=1>

20.05.2026

Українська Спілка Нижньої Саксонії
www.uvnev.de